

KŐKORSZAKBELI BARLANGRAJZOK AZ URALBAN

A Kapova-barlangban (Ural) — ahol öt éve kőkorszakbeli rajzokat fedeztek fel (egy ló, egy orrszarvú és egy mammut képét), a Szovjet Tudományos Akadémia Régészeti Intézetének expedíciója az utóbbi években további történelemelőtti rajzokra bukkant.

Az újabb leletek közül eddig 7 mammut, 2 ló és 2 orrszarvú rajzát tárták fel. Kémiai elemzéssel megállapították, hogy a festék vörös földből készült, állati eredetű ragasztószersz, valószínűleg zsír hozzáadásával.

A Kapova-barlang rajzainak mélységi fekvése és általános jellege Délnyugat-Európa paleolitikumbeli rajzainak felel meg. Stílusukkal — főleg a mammut-ábrázolásokéval — közvetlenül egyező rajzokat azonban Nyugaton nem ismernek. A barlang rajzai a paleolitikumbeli

művészet különleges, urali—szibériai stílusát képviselik, amely nem lehetett semmiféle kapcsolatban a Nyugat-Pireneusok művészetével.

A barlang freskói különböző méretűek, s különböző időpontokban készültek; több festő művei.

Találtak egy trapéz alakú mértani ábrát is, benne egy sátor alakú rajzzal. Ez feltételezhetően egy hajlék vázlatos ábrázolása. Bizonyos, hogy magában a barlangban nem éltek emberek. Az expedíció átvizsgálta a szomszédos barlangokat is, és az egyikben nagy mélységben a régi kőkorszakból származó kultúrétegre bukkantak, amelyből állati maradványok, széjjeltört és megmunkált állati csontok kerültek elő. Lehetséges, hogy éppen ez a barlang szolgált több mint 20 000 évvel ezelőtt hajlékuk azoknak az embereknek, akik a Kapova-barlang rajzait készítették. (APN)

Miért dörzsölik a nyulak az állukat?

Régóta megfigyelték a nyulaknak azt a különös szokását, hogy állukat kepítéshez, fatörzshöz, bokorhoz dörzsölik. Sokáig úgy vélték, hogy ezzel a bolhacsípés miatti viszketést igyekeznek egyhíteni. Ausztinálai kutatók tapasztalatai szerint azonban a furcsa szokásnak egészen más oka van. A nyulak álla alatt ugyanis egy mirigy található, s ennek váladékát kenik a kerítésre, fatörzsre stb., mintegy ezzel „jelzik” birodalmuk határát. (Ezt azonban csak bakok végzik, és azok is csak akkor, ha ivarzó nőstény van a közelükben. A nőstény ivari váladéka — nem ritkán maga a nőstény puszta jelenléte — idézi elő ezt a tevékenységet. — A szerk.)

E különös mirigyek működését nyúl-embrióknál tanulmányozták. Megállapították, hogy ezek apokrin* típusú mirigyek, melyek eleinte csak szőrtüsző nyúlványok. Teljesen kifejlődve kétféle kiválasztású sejtből állnak. A legújabb megállapítások szerint ezek a mirigyek az emlősnél eddig talált legbonyolultabb felépítésű bőrmirigyek. A hímeknél a mirigyek nagyobbak, mint a nőstényeknél, gyakori például, hogy a hímnél álla sárgállik a mirigyek váladékától. (New Scientist)

Orvostudomány és ujlenyomatok

Az orvosok figyelmét nemrég felkeltette az, hogy az ujj- és tenyérlenymatok *rendellenességei* kapcsolatban állnak különböző, a születéskor meglevő (úgy nevezett „világgrahozott”) *rendellenességekkel*, például mongolizmussal (mongoloid idiótás, Down-féle betegség), *ideg- és szívzavarokkal*. Ezzel kapcsolatban az Egyesült Államok Virginia államának egészségügyi hatóságai a kórházakban nagyszabású kutatómunkát folytattak. Eddig ötezer beteget vizsgáltak meg. A következő másfél év folyamán 100 000 ujj- és tenyérlenymatot gyűjtöttek össze és vizsgálnak meg. Az orvosok remélik, hogy ez a kutatómunka lehetővé teszi majd egy a születéskor meglevő, de még láppangó betegség korai megállapítására alkalmas módszer kidolgozását. (La Nature)